

TEOREM 5. (jaki m -operator proširenja na C^m -domene)

Neka $\Omega \subseteq \mathbb{R}^d$ zadovoljava uvjet uniformne C^m -regularnosti i neka je $\partial\Omega$ omešten.

Tada postoji jaki m -operator proširenja E na Ω .

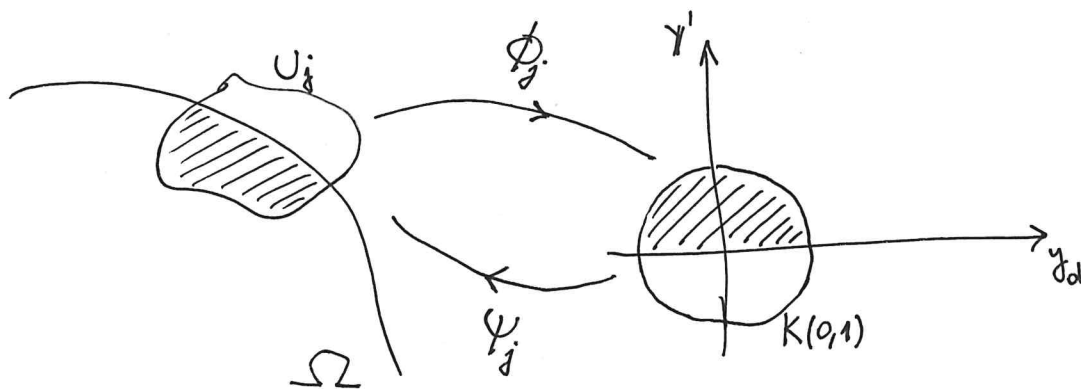
Nadalje, za $\alpha, \beta \in \mathbb{N}_0^d$, $|\beta| \leq |\alpha| \leq m$, postoje neprekinuti linearni operatori $E_{\alpha\beta} : W^{j,p}(\Omega) \rightarrow W^{j,p}(\mathbb{R}^d)$, $1 \leq j \leq m - |\alpha|$, $1 \leq p < \infty$, t.d.

$$\partial^\alpha (Eu)(x) = \sum_{|\beta| \leq |\alpha|} E_{\alpha\beta} \partial^\beta u(x), \quad u \in W^{|\alpha|,p}(\Omega), \quad x \in \mathbb{R}^d.$$

Dokaz. Ω C^m -regularan i $\partial\Omega$ omešten povlači da postoji ranije opisan skup glatkih transformacija koji je konačan.

Konkretno,

- $\{U_1, \dots, U_N\}$ prekrivaci $\partial\Omega$
- $\Phi_j : U_j \rightarrow K(0,1)$
- $\Psi_j = \Phi_j^{-1}$
- $(\exists \delta > 0) \quad \Omega_\delta = \{x \in \Omega : \text{dist}(x, \partial\Omega) < \delta\} \subseteq \bigcup_{j=1}^N \Psi_j(K(0, \frac{1}{2}))$
- $\Phi_j(U_j \cap \Omega) = \{y \in K(0,1) : y_d > 0\}$
- $|\partial^\alpha \Phi_j^*|, |\partial^\alpha \Psi_j^*| \leq M, \quad 0 < |\alpha| \leq m.$

IDEJA: Particijom jedinice podijeliti f -ju po U_j i onda s Φ_j x prebaciti na poluprostor i iskoristiti TEOREM 2.

$$Q := \{(\gamma', \gamma_d) \in \mathbb{R}^d : |\gamma'| < \frac{1}{2}, |\gamma_d| < \frac{\sqrt{3}}{2}\} \Rightarrow K(0, \frac{1}{2}) \subseteq Q \subseteq K(0, 1)$$

$$V_j := \Psi_j(Q), \quad j=1, \dots, N$$

← malo smo napuhnuli skup $\Psi_j(K(0, \frac{1}{2}))$ t.d. nemamo problema $\leadsto$ particijom jedinice

$$\Rightarrow \Omega_\delta \subseteq \bigcup_{j=1}^N \Psi_j(K(0, \frac{1}{2})) \subseteq \bigcup_{j=1}^N V_j$$

$$\Rightarrow \exists V_0 \subseteq \Omega \text{ otvoren t.d. } \text{dist}(V_0, \partial\Omega) > \frac{\delta}{2} \quad \& \quad \boxed{\Omega = \bigcup_{j=0}^N V_j}$$

$\Rightarrow$ postoji particija jedinice $\omega_0, \omega_1, \dots, \omega_N$ t.d.

- $\text{supp } \omega_j \subseteq V_j, \quad j=0, \dots, N$
- $\sum_{j=0}^N \omega_j(x) = 1, \quad x \in \Omega$

$\Omega \in C^m$ -regularan $\Rightarrow \Omega$ zadovoljava uvjet segmenta

$$\Rightarrow \{\varphi_{\Omega} : \varphi \in C_c^\infty(\mathbb{R}^d)\} \text{ gusto u } W^{k,p}(\Omega).$$

Neka je $\varphi \in C_c^\infty(\mathbb{R}^d)$.

$$\varphi_j := \omega_j \varphi \Rightarrow \varphi = \sum_{j=0}^N \varphi_j.$$

$$\boxed{j \geq 1} \quad \hat{\varphi}_j(\gamma) := \varphi_j(\Psi_j(\gamma)), \quad \gamma \in K(0, 1) \Rightarrow \text{supp } \hat{\varphi}_j \subseteq \Phi_j(V_j) = Q \subseteq K(0, 1)$$

$$\Rightarrow \tilde{\varphi}_j \in C_c^\infty(\mathbb{R}^d) \dots \text{ proširenje } f\text{-je } \hat{\varphi}_j \text{ nulom}$$

$\hat{E}, \hat{E}_\alpha$ dani Teoremom 2

Po definiciji slijedi: • $\hat{E} \tilde{\varphi}_j, \hat{E}_\alpha \tilde{\varphi}_j \in C_c^\infty(\mathbb{R}^d)$

$$(\text{supp } \hat{E} \tilde{\varphi}_j, \text{supp } \hat{E}_\alpha \tilde{\varphi}_j \subseteq Q)$$

$$\bullet \hat{E} \tilde{\varphi}_j = \tilde{\varphi}_j = \varphi_j \text{ na } Q_+ := \{\gamma \in Q : \gamma_d > 0\}$$

$$\bullet \|\hat{E} \tilde{\varphi}_j\|_{k,p, \mathbb{R}^d} = \|\hat{E} \tilde{\varphi}_j\|_{k,p, Q}$$

Pa da f -ju $\hat{E} \tilde{\varphi}_j$ želimo "vratiti" na Ω .

$$\leq K_1 \|\hat{\varphi}_j\|_{k,p, Q_+}, \quad 0 \leq k \leq m$$

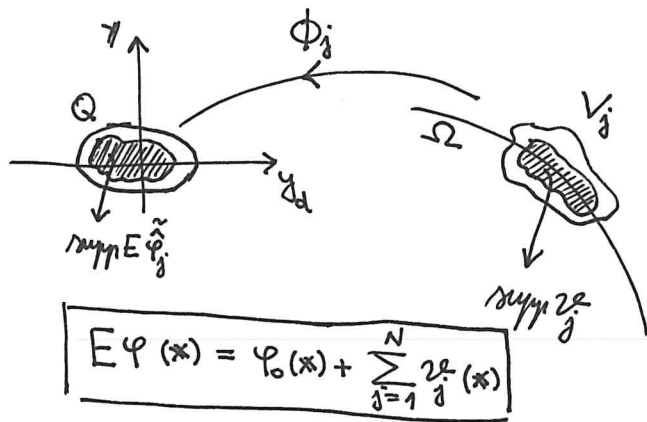
$\hookrightarrow$ ovih samo $\sigma_{k,m,p}$

$$z_j^\alpha(x) := (\hat{E} \tilde{\varphi}_j)(\Phi_j(x)), \quad x \in V_j$$

$$\Rightarrow z_j^\alpha \in C_c^\infty(V_j)$$

&

$$z_j^\alpha(x) = \varphi_j(x) \text{ za } x \in \Omega \cap V_j$$

Preostalo je ocijeniti derivacije f-je z_j^α . Tu trebamo proćeno lančano pravilo (poznato i kao Faà di Brunoova formula)

LEMA 6. Za dovoljno glatke f-je $g: \mathbb{R}^d \rightarrow \mathbb{R}^r$ i $f: \mathbb{R}^r \rightarrow \mathbb{R}$ vrijedi:

$$\partial^\alpha (f \circ g)(x) = |\alpha|! \sum_{1 \leq |\beta| \leq |\alpha|} C(\beta, \alpha),$$

gdje je

$$C(\beta, \alpha) = \frac{(\partial^\beta f)(g(x))}{\beta!} \sum_{\substack{\alpha_1 + \dots + \alpha_r = \alpha \\ \alpha_i \in \mathbb{N}_0^d}} \prod_{j=1}^r \sum_{\substack{\gamma_1 + \dots + \gamma_{\beta_j} = \alpha_j \\ \gamma_i \in \mathbb{N}_0^d, |\gamma_i| \leq 1}} \prod_{\lambda=1}^{\beta_j} \frac{\partial^{|\gamma_\lambda|} g_{j, \lambda}(x)}{\gamma_\lambda!}.$$

Nadalje, ukoliko

$$|\partial^\gamma g_j| \leq M, \quad \gamma \leq \alpha, \quad j=1, \dots, r, \quad (M \geq 1)$$

tada

$$|\partial^\alpha (f \circ g)(x)| \leq C(d, r, \alpha) M^{|\alpha|} \sum_{1 \leq |\beta| \leq |\alpha|} |(\partial^\beta f)(g(x))|$$

$$x \in V_j, \quad |\alpha| \leq m,$$

$$|\partial^\alpha z_j^\alpha(x)| = |\partial^\alpha (E \tilde{\varphi}_j \circ \Phi_j)(x)| \stackrel{L6}{\leq} K_2(d, m, M) \sum_{|\beta| \leq m} |(\partial^\beta E \tilde{\varphi}_j)(\Phi_j(x))|$$

$$\Rightarrow \|z_j^\alpha\|_{k,p,\mathbb{R}^d} \leq K_3(d,m,M,p) \|\mathbb{E} \tilde{\varphi}_j\|_{k,p,Q}$$

$$\begin{matrix} k \leq m \\ p \in [1, \infty) \end{matrix} \leq K_4(k,m,p) K_3(d,m,M,p) \|\hat{\varphi}_j\|_{k,p,Q_+}$$

$$\left. \begin{aligned} |\partial^\alpha \hat{\varphi}_j(\gamma)| &= |\partial^\alpha (\varphi_j \circ \psi_j)(\gamma)| \\ &\stackrel{L-6}{\leq} K_4(d,m,M) \sum_{|\beta| \leq m} |\partial^\beta \varphi_j(\psi_j(\gamma))| \end{aligned} \right\} \Rightarrow \|\hat{\varphi}_j\|_{k,p,Q_+} \leq K_5(d,m,M,p) \|\varphi_j\|_{k,p,V_j \cap \Omega}$$

$$= K_5(d,m,M,p) \|\varphi_j\|_{k,p,\Omega}$$

$$\left. \begin{aligned} |\partial^\alpha \varphi_j(x)| &= |\partial^\alpha (\varphi_j \circ \psi_j)(x)| \\ &\leq K_6(d,m,\Omega) \sum_{|\beta| \leq m} |\partial^\beta \varphi(x)| \end{aligned} \right\} \Rightarrow \|\varphi_j\|_{k,p,\Omega} \leq K_7(d,m,\Omega,p) \|\varphi\|_{k,p,\Omega}$$

↖ ovi konstante
σ partitiji jedinice,
a koja ovi σ domeni
i potkrovu $V_0, \dots, V_N$

$$\Rightarrow \|z_j^\alpha\|_{k,p,\mathbb{R}^d} \leq \underbrace{K_1 K_3 K_5 K_7}_{\text{ovise o } m, p, d, M, \text{ i partitiji jedinice}} \|\varphi\|_{k,p,\Omega}$$

$$\Rightarrow \|E\varphi\|_{k,p,\mathbb{R}^d} \leq \|\varphi_0\|_{k,p,\Omega} + K_1 K_3 K_5 K_7 N \|\varphi\|_{k,p,\Omega}$$

$$\leq K_7 (1 + K_1 K_3 K_5 N) \|\varphi\|_{k,p,\Omega}$$

$x \in \Omega$

BSO meka $x \in V_0 \cap \dots \cap V_{N_0}$

$$\Rightarrow (E\varphi)(x) = \varphi_0(x) + \sum_{j=1}^N z_j^\alpha(x)$$

$$\boxed{\text{supp } z_j^\alpha \subseteq V_j} \Rightarrow \varphi_0(x) + \sum_{j=1}^{N'} z_j^\alpha(x)$$

$$\boxed{z_j^\alpha = \varphi_j \text{ u } V_j \cap \Omega} \Rightarrow \varphi_0(x) + \sum_{j=1}^{N'} \varphi_j(x) = \sum_{j=0}^{N'} \varphi_j(x) \stackrel{\text{particija jedinice}}{=} \varphi(x)$$

Koristeći Faà di Bruno formulu (Lema 6) dobivamo i drugu dio tvrdnje za $E_{\alpha, \delta}$.

NAPOMENA 7.

- 1) Tvrdnja Teorema 5 vrijedi i za $m = \infty$ pri čemu samo koristimo Teorem 4 umjesto Teorema 2.
- 2) Omeđenost $\partial\Omega$ nam je trebala da radimo s konačnim pokrivačem $V_0, V_1, \dots, V_N$. Međutim, dokaz prethodnog teorema može se prilagoditi i za domene s neomeđenim rubom, pri čemu je ključne bitno:

- konstitui svojstvo (i) uvjeta C^m -regularnosti koje kaže da postoji $R \in \mathbb{N}$ t.d. je svaka kolekcija $R+1$ skupova U_j (pa onda i V_j) nepazna; time se može dobiti valjana ocjena u posljednjem koraku i za $N = \infty$.
- potrebno je pretpostavku omeđenosti $\partial\Omega$ zamijeniti s pretpostavkom da postoji particija jedinice $\{\omega_j\}$ podređena $\{V_j\}$ t.d. za svaki $|\alpha| \leq m$ je $\{\partial^\alpha \omega_j\}$ omeđeno u $\mathbb{R}^d$ jednoliko po j (za $N < \infty$ je ovo trivijalno ispunjeno).

Time se tvrdnja Teorema 5 može popopćiti npr. $\Omega = \{(x_1, x_2) \in \mathbb{R}^2 : x_1, x_2 > 0\}$

Veću općenitost od NAP. 7(2) teško možemo postići metodom refleksije. Međutim, drugim metodama se dobivaju nešto drugačiji rezultati.

TEOREM 8. (potpuni operator proširenja za strogo lokalno Lip. domene)
Neka $\Omega \subseteq \mathbb{R}^d$ zadovoljava strogi lokalno Lipschitzov uvjet, tada postoji potpuni operator proširenja za Ω .

Dokaz ovog teorema koristi metodu integralnih usrednjenja.

TEOREM 9. (jednostavan (m, p) -operator proširenja na domene uniformnog
Neka $\Omega \subseteq \mathbb{R}^d$ zadovoljava uniformni uvjet komusa (uvjeta komusa)
uz sljedeće pretnake:

- (i) $\{U_j\}$ je konečan otvoren pokrivač $\partial\Omega$;
- (ii) U_j ne moraju biti omeđeni.

Tada za neke $m \in \mathbb{N}$ i $p \in (1, \infty)$ postoji jednostavan (m, p) -operator proširenja na Ω .

U dokazu se koristi Calderón - Zygmundova teorija singularnih integrala.

NAPOMENA 10. Pretpostavka (i) prethodnog teorema je vezana uz particiju jedinice, pa se može oslabiti analogno kao u NAP. 7(2) na metodu refleksije.

Nadalje, posebnost operatora proširenja konstruiranog u Teoremu 9 je u ~~toj~~ sljedećem: ukoliko za $u \in W^{m,p}(\Omega)$ vrijedi $\tilde{u} \in W^{m,p}(\mathbb{R}^d)$ (proširenje nulom), tada je proširenje f -je u upravo $\tilde{u}$.

Posebno, proširenje iz Teorema 9 predstavlja $u \in W_0^{m,p}(\Omega)$ u $\tilde{u}$.
Sljedećim teoremom pokazujemo da su funkcije iz $W_0^{m,p}(\Omega)$ jedine funkcije na Ω čije je proširenje nulom u $W^{m,p}(\mathbb{R}^d)$.

TEOREM 11. (Karakterizacija prostora $W_0^{m,p}(\Omega)$)

Neka $\Omega \subseteq \mathbb{R}^d$ zadovoljava uvjet segmenta i meka je $u: \Omega \rightarrow \mathbb{R}$.

$$u \in W_0^{m,p}(\Omega) \iff \tilde{u} \in W^{m,p}(\mathbb{R}^d).$$

Dokaz.

$\Rightarrow$ uvjedi bez ikakvih pretpostavki na Ω i pokazano je na drugom predavanju (str. 19).

$$\Leftarrow \tilde{u} \in W^{m,p}(\mathbb{R}^d) \Rightarrow u \in W_0^{m,p}(\Omega)$$

Kako Ω zadovoljava uvjet segmenta, a možemo aproksimirati s restrikcijama f -je iz $C_c^\infty(\mathbb{R}^d)$.

Pratimo dokaz te tvrdnje (v. 2. predavanje str. 15).

$$u_\varepsilon := f_\varepsilon u \in W^{m,p}(\Omega) \quad \& \quad \text{supp } u_\varepsilon \in K(\Omega)$$

$$\tilde{u}_\varepsilon := f_\varepsilon \tilde{u} \in W^{m,p}(\mathbb{R}^d)$$

$\rightsquigarrow$ BSO u i $\tilde{u}$ imaju kompaktne nosače

$V_0, V_1, \dots, V_k$ pokrivač supru

$\psi_0, \psi_1, \dots, \psi_k \dots$ particija jedinice podređena pokrivaču $\{V_0, \dots, V_k\}$

$$u_j := \psi_j u$$

$$u_0 \in W_0^{m,p}(\Omega)$$

$$\boxed{j \geq 1} \quad \tilde{u}_j \in W^{m,p}(\mathbb{R}^d) \quad \text{jer } \tilde{u} \in W^{m,p}(\mathbb{R}^d)$$

(ovo je puno bolje od $W^{m,p}(\mathbb{R}^d \setminus \Gamma)$ što smo imali prije)

Sada, $u_{j,t} := \tilde{u}_j(x-ty)$

① $\text{supp } u_{j,t} \subseteq \Omega$

② $\tilde{u}_j \in W^{m,p}(\mathbb{R}^d) \Rightarrow u_{j,t} \in W^{m,p}(\mathbb{R}^d)$

$$\} \Rightarrow u_{j,t} \in W_0^{m,p}(\Omega)$$

$$u_{j,t} \xrightarrow{t \rightarrow 0} u_j \quad \text{u } W^{m,p}(\Omega) \Rightarrow u_j \in W_0^{m,p}(\Omega)$$

$$\uparrow$$

$$W_0^{m,p}(\Omega)$$

$$u = \sum_{j=1}^k u_j \Rightarrow u \in W_0^{m,p}(\Omega)$$

OPERATOR TRAGA

TEOREM 12. (Operator traga na C^m -domene)

Neka $\Omega \subseteq \mathbb{R}^d$ zadovoljava svojstvo uniformne C^m -regularnosti, te neka postoji jedinstven (m, p) -operator proširenja E na Ω .

$$\boxed{mp < d}$$

$$W^{m,p}(\Omega) \hookrightarrow L^q(\partial\Omega), \quad q \in [p, p^*]$$

$$(p^* = \frac{(d-1)p}{d-mp})$$

$$\boxed{mp = d}$$

$$W^{m,p}(\Omega) \hookrightarrow L^q(\partial\Omega), \quad p \leq q < \infty.$$

Dokaz. Kao što smo ranije spomenuli, gonja ulaganja smućamo t.d.

$$\|Eu\|_{0,2,\partial\Omega} \leq K \|u\|_{m,p,\Omega},$$

pri čemu se $Eu|_{\partial\Omega}$ definiše aproksimacijom s glatkim funkcijama.

Kako je $C_c^\infty(\mathbb{R}^d)$ gusto u $W^{m,p}(\Omega)$, a za $v \in C_c^\infty(\mathbb{R}^d)$ je $(Ev)|_{\partial\Omega} = v|_{\partial\Omega}$, dakle nezavisno o izboru E , to je i $(Eu)|_{\partial\Omega}$ nezavisno o izboru operatora proširenja E .

Dokazimo samo slučaj $mp < d$ i $q = p^*$.

$$\|Eu\|_{m,p,\mathbb{R}^d} \leq K_1 \|u\|_{m,p,\Omega}, \quad u \in W^{m,p}(\Omega)$$

$$\int_{\partial\Omega} |Eu(x)|^2 d\sigma \leq \sum_j \int_{U_j \cap \partial\Omega} |Eu(x)|^2 d\sigma \quad (\{U_j\} \text{ iz } C^m\text{-mreže})$$

$$= \sum_j \int_{K(0,1) \cap \gamma_d = \emptyset} (Eu \circ \Psi_j)(\gamma', 0) J_j(\gamma') d\gamma'$$

gdje je $J_j(y') = \left(\sum_{k=1}^d \left(\frac{\partial(\psi_j^1, \dots, \hat{\psi}_j^k, \dots, \psi_j^d)}{\partial(y_1, \dots, y_{d-1})} \right)^2 \right)^{1/2} \Big|_{y_d=0}$

po pretpostavci C^m -regularnosti
ovo je jednoliko omešteno
po y' i j .

$$\Rightarrow \|Eu\|_{0,2,\partial\Omega}^2 \leq K_2 \sum_j \|Eu \circ \psi_j\|_{0,2,K(0,1) \cap \{y_d=0\}}^2$$

$$\leq K_3 \left(\sum_j \|Eu\|_{m,p,U_j}^p \right)^{2/p}$$

$$\leq K_3 R \|Eu\|_{m,p,\mathbb{R}^d}^2 \leq \underbrace{K_3 R K_1^2}_{\text{konstanta je nezavisna o } u} \|u\|_{m,p,\Omega}^2$$

↓
najviše
R skupova U_j
se vjedi

■

TEOREM 13. (Tinjajući trag) (još jedna karakterizacija $W_0^{m,p}(\Omega)$)

Uz pretpostavke prethodnog teorema imamo za $u \in W^{m,p}(\Omega)$:

$$u \in W_0^{m,p}(\Omega) \iff (\forall |\alpha| \leq m) \quad \partial^\alpha u|_{\partial\Omega} \equiv 0.$$